

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1151
Konu :İzmir Milletvekili
Zeynep ALTIOK'un
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2017
28 Şubat 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

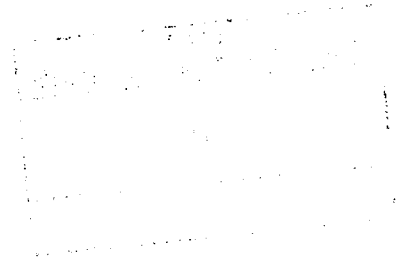
İlgi: 05.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-70321 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Zeynep ALTIOK'un Bakanlığuma yönelttiği, TBMM 7/9244 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (4 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEYNEP ALTIOK
TBMM 7/9244 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İzmir ili, Karaburun ilçesi sınırları içerisinde, Bitiktepe-Değirmendağı-Kemerdağı-Düzlendağı - Mordoğan mevkiilerinde kurulan ve Ayen Enerji A.Ş.'ye ait olan Mordoğan Rüzgâr Enerjisi Santrali (RES)'nin kapasite artışı ÇED Olumlu Kararının yürütmesi durdurulmuş ve ardından 28.06.2016 tarihinde oybirliğiyle verilen kararla 29.06.2015 tarih ve 3915 sayılı ÇED Olumlu Kararı iptal edilmiştir. Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda da "...bu alanda kapasite artırımı bir yana mevcut türbinlerin dahi faaliyet göstermesi düşündürücüdür... Karaburun Yarımadası'nda faaliyete geçen tüm RES'lerin belli bir doygunluğa ulaştığı, kümülatif etki nedeniyle olumsuz önemli çevresel etkiler yaratacağı düşünülmektedir" denilmiştir.

Bilirkişi raporlarına ve mahkeme kararlarına rağmen 2009/7 Genelgesi dayanak gösterilerek hazırlanan son ÇED raporu (2009/7], 26.10.2016 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kabul edilmiştir.

Bu bağlamda;

1-Mordoğan RES Proje alanı, tarım / mera / turizm alanları doğal ve kültürel SİT alanlarını da içine almaktadır. Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda hâlihazırda faaliyete geçen RES'lerin bile fazla olduğu söylenirken, kapasite artışına izin verilmesinin gerekçeleri nelerdir?

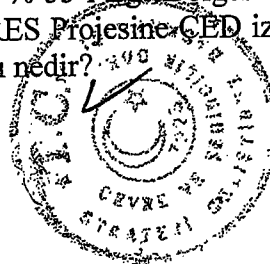
2-Mordoğan RES Kapasite Artışı Projesi ile konutların 150 metre yakınına kadar türbin kurulumu planlanmaktadır. Yaşam alanlarının içinde kurulmakta olan RES türbinlerin insan sağlığına etkileri konusunda kriter var mıdır?

3-Karaburun Yarımadası yüzölçümünün (415 km²] % 71'i ÇED olurlarıyla RES projeleri için 6 firmaya tahsis edilmiştir. Karaburun Yarımadasında, RES projelerinin kümülatif etkisi değerlendirilmiş midir? Kümülatif çevresel etki değerlendirmesi konusunda Bakanlığınız herhangi bir çalışması var mıdır?

4-Karaburun İlçesinin yüzölçümünün % 60'ını kapsayan Karaburun RES Projesi 47 türbin ilavesiyle kapasite artış projesine verilen ve Karaburunlular tarafından yargıya taşınan ÇED Olumlu Kararı'nda kümülatif çevre etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?

5-Bakanlığınız tarafından Özel Çevre Koruma Alanı ilan edilmesi için hazırlanan ve T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı dışında ilgili tüm kurumların olumlu görüş bildirdiği, teklif raporu Bakanlar Kuruluna sunulmuş mudur? Sunulmamışsa ne zaman sunulacaktır?

6-EPDK verilerine göre, toplam lisanslı RES Projelerinin % 55'i Ege Bölgesi ve Çanakkale, Balıkesir illerinde. % 16'sı İzmir'de. Bakanlığınızca kaç RES Projesine ÇED izni verilmiştir? Verilen ÇED izinlerinin kapladığı alanlar ve türbin sayıları nedir?

7-Yine EPDK verilerine göre, İzmir ilinde toplam lisanslı proje kadar ön lisans değerlendirmesinde olan proje olduğu, Çanakkale'de ön lisans değerlendirmesindeki projelerin mevcut projelerin 7 katı, Balıkesir'de 3,5 katı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda ÇED başvurusu yapılan / bakanlığınızca ÇED oluru verilen proje sayısı kaçtır? Kapladığı alanlar ve türbin sayıları nedir?

8-Türkiye'de ve İzmir'de yapılmış ya da yapılacak olan RES'lerden, Sit Alanı veya Özel Çevre Koruma Alanı içinde olan var mıdır? Eğer varsa, bu alanlara RES yapılmasına izin veren ÇED raporları kimler tarafından hazırlanmıştır? RES'ler yapılırken doğa ve doğal hayatın korunması için yaptığınız her hangi bir çalışma var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

9-Türkiye'de ve İzmir'de açılan çevre davalarının sayısı kaçtır? İzmir'de devam eden kaç çevre davası vardır? Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı verdiği halde devam eden proje var mıdır? Varsa bu projeler mahkeme kararlarına rağmen nasıl devam etmektedir? Bu projeleri yapan firmalar hangileridir?

10-ÇED Yönetmeliğinde tanımlanan "Halkın Katılımı" süreçlerinde, yerel halkın ve yerel yapıların itirazları ne ölçüde dikkate alınıyor? Yerel halkın itirazları nedeniyle uygun görülmemiş bir ÇED Raporu var mıdır? Varsa proje isimleri ve uygun görülmemesi gerekçeleri nelerdir?

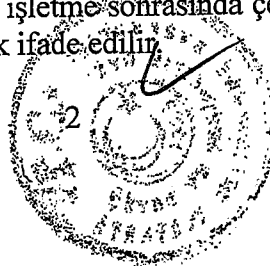
11-İzmir'in Rüzgâr Enerjisi üretiminde ülke birincisi olmasını sağlayan kapasite artırımının bölge tarımına verdiği zarar ne kadardır? Tarımsal alanları yok ederek elde edilen rüzgâr enerjisi, tarım alanlarından elde edilen girdi ile kıyaslandığında ülke ekonomisi için avantaj ve dezavantajları nedir? RES'lerin kurulduğu bölgede nesli tükenmekte olan hayvanlar ve endemik bitki türleri var mıdır? Varsa hangileridir? Bu türlerin kurtarılması için yapılan çalışmalar nelerdir?

CEVAPLAR:

1-Mordoğan HES proje alanı; orman, hazine arazisi, mera, tarım ve şahıs arazilerinden oluşmakta olup, proje alanında herhangi bir doğal ve kültürel sit bulunmamaktadır. ÇED sürecinde ilgili kurumların görüşleri alınmıştır. Yapılan kapasite artışı başvurusu, ÇED Yönetmeliği hükümleri kapsamında değerlendirilmiş olup, mevzuat ve hukuksal olarak herhangi bir aykırılık bulunmamaktadır.

2-RES projelerinin yerleşim yerlerine yakınlığı ile ilgili, tüm ülkeler tarafından kabul gören ve uygulanan standart bir yaklaşım mesafesi bulunmamaktadır. Ancak ÇED sürecinde insan sağlığı üzerinde etkileri irdelenmekte, gürültü kirliliği üzerindeki etkisi için "Akustik Rapor", gölge-ışık (Shadow flicker) yansıması etkisi vb. incelenmektedir. Ayrıca komisyon üyesi olarak yer alan Halk Sağlığı Müdürlüğü görüşü de alınmaktadır.

3-Bakanlığınız tarafından yürütülen çevresel etki değerlendirmesi çalışmalarında çevresel etkiler gözönünde bulundurularak projelerin etki alanları belirlenmektedir. Diğer projelerde olduğu gibi rüzgâr enerji santrali projelerinin etki alanı da, gerçekleştirilmesi planlanan projenin işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrasında çevre unsurları dahilinde olumlu veya olumsuz yönde etkilediği alan olarak ifade edilir.

Projelerin münferit etkilerinin belirlenmesi amacıyla yürütülen bu çalışmalara kümülatif etki değerlendirmesi çalışması da dahil edilmekte ve bu kapsamda, projenin etki alanı içerisinde, proje için belirlenen kapsam dahilinde etkileri bulunan/bulunabilecek mevcut (işletmedeki) ve yapılması planlanan başka faaliyetlerin ortam hava kalitesine, su kalitesine, toprak kalitesine, biyo çeşitliliğe, gürültüye olabilecek ilave etkilerinin, tesis ile kümülatif bir şekilde etkileşim yaratıp yaratmadığı belirlenmekte ve bu doğrultuda önlemlerin alınması sağlanmaktadır.

4-Mevcutta işletilmekte olan 50 türbin ile yapılması planlanan kapasite artışı projesi kapsamında 47 türbin ilavesi için akustik rapor hazırlanmış ve kümülatif olarak değerlendirilmiştir.

5,8-Karaburun Yarımadası Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesine ilişkin hazırlanan dosya Bakanlığımızca, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere makama sunulduğu süreçte, İzmir ili, Çeşme ilçesi, Ildır Körfezi'nin Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi talep edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda Karaburun Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları ile Ildır Körfezi Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırlarının birbiri ile çakıştığı tespit edilmiştir. Bu nedenle her iki öneri alanın bir bütün halinde Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

Ayrıca, Özel Çevre Koruma Bölgeleri için bilimsel çalışmalar yapılmakta olup, Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde yapılması istenilen tüm faaliyetler değerlendirilirken bilimsel çalışmalar incelenip, buna istinaden görüş oluşturulmaktadır. Tabiat varlığı ve doğal sit alanları içerisinde yapılmak istenilen faaliyetler için ilgili Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun görüşü alınmaktadır.

ÇED Raporları; Yeterlik Belgesi Tebliği gereğince, ÇED Başvuru Dosyası, ÇED Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası hazırlamak için gerekli şartları taşıyan kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanmaktadır.

6,7-Bakanlığımız tarafından mevcut projelerde kapasite artışı veya yeni yapılacak RES projeleri hakkında Balıkesir İlinde 4 adet, Çanakkale İlinde 1 adet ve İzmir İlinde 5 adet RES projesine ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Diğer taraftan; Bakanlığımızda ÇED süreci devam eden mevcut projelerde kapasite artışı veya yeni yapılacak RES projeleri hakkında Balıkesir İlinde 1 adet, İzmir İlinde 2 adet bulunmakta olup, Çanakkale İlinde Bakanlığımıza ÇED başvurusu olan herhangi bir proje bulunmamaktadır.

RES projelerinin ÇED sürecinde, Bakanlığımızın internet adresinde yayınlanmakta olan ÇED Raporlarından, projelerin kapladığı alan ve türbin sayılarına ilişkin bilgiler temin edilebilmektedir.

9-Bakanlığımızın arşivi dava dosyalarının esas ve/veya karar numaraları olmaksızın sadece konu bazında arama yapmaya elverişli olmamakla birlikte, mevcut kayıtlar çerçevesinde yapılan incelemede, 'Çevre' konusunda Bakanlığımız husumetiyle görülmekte olan 4174 adet dava bulunduğu ve bunlardan 500 adedinin İzmir iline ilişkin olduğu tespit edilmiştir.

Yürütmenin durdurulması kararlarının icrasına ilişkin olarak ise, Bakanlığımıza tebliğ edilerek, intikal eden kararlar gereğinin ifası için ilgili icracı birimlere bildirilmekte olup, bu süreç yürütülmektedir.

10-“Halkın Katılımı Toplantısı”, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği’nin 4. Maddesinde, “Kapsam ve Özel Format belirlenmesinden önce, halkı proje hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere yapılan toplantı,” olarak tanımlanmıştır. Yine aynı Yönetmeliğin 9.Maddesinin 1. fıkrasında belirtildiği gibi, halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere, “Halkın Katılımı Toplantısı” düzenlenmektedir. Bu kapsamda, halktan projeye ilişkin görüş ve öneriler ÇED sürecinde dikkate alınmaktadır.

11-RES projelerinin ÇED süreçlerinde oluşturulan komisyonda, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü vb. kurumlarda komisyon üyesi olarak yer almakta olup, komisyon üyesi olan bu kurumların RES projeleri kapsamında uygun görüşleri alınmaktadır.

